

музичній та живописній композиції діють споріднені закономірності. Художники прагнули зображувати музичні форми, а композитори – музичні замальовки.

Список використаних джерел

1. Газарян С. С. В мире музыкальных инструментов. М. : Просвещение, 1989. 192 с.
2. Каган М. С. Морфология искусства. М. : Искусство. 1972. 440 с.
3. Майкапар А. Песня, звучащая в картине. *Музыкальная жизнь*. 1981. № 19. С. 18-19.
4. Соколов М. Н. Бытовые образы в западноевропейской живописи XV-XVII веков. М. : Изобразительное искусство. 1994. 287 с.
5. Фарінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Харків : Vivat, 2019. 576 с.

Перекрестова О., викладач,
Полтавська міська школа мистецтв
«Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко
(м. Полтава)

ВИХОВАННЯ ПІАНІСТА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

На сучасному етапі суспільного життя все більшого значення набуває естетичне виховання, метою якого є формування естетичної культури особистості. Функціонування й розвиток суспільства тісно пов'язані з рівнем розвитку мистецтва. Музика як один із видів мистецтва набуває у цьому процесі важливого значення. Протягом багатьох століть вітчизняна та світова музична культура накопичувала в собі духовні цінності суспільства. Історичне становлення та розвиток країн, їх гуманітарної складової доводить, що розширення музичного простору суспільства є культуротворчим фактором його розвитку.

Провідне місце серед усіх психоемоційних чинників впливу на людину посідає музичне мистецтво, оскільки найбільш природно і тонко торкається найрізноманітніших струн чутливої душі. Музика має невичерпні ресурси для естетичного, емоційного, інтелектуального, морального розвитку дитини, формування її творчого потенціалу, становлення творчої активності тощо. Музика покликана розвивати почуттєво-емоційну сферу людини, формувати музичні смаки, розвивати музичне сприйняття, навчати співпереживати.

У період зміни ціннісних пріоритетів істотно зростає соціальна значущість позашкільних закладів, робота яких має будуватися, насамперед, з урахуванням інтересів, потреб і ціннісних орієнтацій дітей та молоді.

Розв'язанню основних проблем фортепіанної педагогіки та виконавства, зокрема, формуванню виконавських навичок піаністів, були присвячені наукові праці Е. Абдулліна, О. Алексєєва, Г. Артоболевської, Л. Баренбойма, Н. Герасимової-Персидської, Л. Гінзбурга, О. Гольденвейзера, М. Зільберквіта, Д. Кабалєвського, Г. Когана, Н. Корихалової, Є. Лібермана, С. Мальцева, Я. Мільштейна, Г. Нейгауза, О. Ніколаєва, Н. Перельмана,

С. Савшинського, Г. Ципіна, Г. Шмидт-Шкловської, Т. Юдової-Гальперіної та ін. Саме індивідуальна форма навчання у класі фортепіано дає можливість зrealізувати принципи Нової української школи по формуванню особистості і піаніста.

Реалізація проекту «Нова українська школа» базується на ключових засадах, серед яких новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві; наскрізний процес виховання, який формує цінності; педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем, батьками; орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм. Науковець О. Пометун зазначає, що «компетентнісний підхід до навчання тісно пов'язаний з особистісно орієнтованим і діяльним, оскільки стосується особистості того, хто навчається, і може бути реалізованим та перевіреном у процесі виконання конкретною особистістю певного комплексу дій [2, С. 66].

Для реалізації поставлених цілей важливим аспектом діяльності дитячої музичної школи, школи мистецтв є організація навчально-виховного процесу, яка спрямована на естетичний розвиток учнів і має здійснюватися через навчання гри на музичних інструментах, прищеплення навичок і знань, необхідних для музикування у побуті, для участі в колективах, а також у процесі професійної діяльності у подальшому. Важливим напрямом роботи школи може бути просвітницька, яка б була скерована на ознайомлення широких верств населення з музичним мистецтвом, залученням до участі у різноманітних музичних колективах.

Урок музичного мистецтва передбачає різноманітну палітру взаємовідносин: між музикою, учителем й учнями; між учителем й учнями; між дітьми в колективних формах діяльності. Викладач повинен забезпечувати взаємний контакт та необхідні взаємовідносини, які можна визначити як спільну творчу діяльність учнів й викладачів, спрямовану на розкриття життєвого змісту музики.

Спільним також є і форми спілкування з музикою (аналогічні форми діяльності учнів): слухання, розучування творів на інструменті, інтерпретація. Обов'язковою умовою є перенос знань і навичок, здобутих на одних заняттях, на засвоєння інших предметів (знання з сольфеджіо – в хоровому класі і навпаки, з музичної літератури – на уроках з інструмента), що покладає відповідні зобов'язання на педагогів з організації засвоєння змісту дисциплін. Не обмежуючись тільки навчанням гри на інструменті, уроками сольфеджіо, музичної літератури, педагоги мають прагнути втілювати ідеї комплексного підходу до різнобічного виховання школярів.

Сутністю Нової української школи є «педагогіка співробітництва», яка передбачає

- повагу до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення до дитини;
- довіру у стосунках між дитиною, батьками;
- діалог – взаємодію – взаємоповагу;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору і відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей.

Педагогіка співробітництва в процесі музичного навчання й виховання у ДМШ та школах мистецтв здійснюється також в індивідуально-диференційованому підході до учнів.

Урок музичного мистецтва в школі як основна форма утруднює можливість індивідуально-диференційованого підходу до кожного учня, проте досвід дає підстави для виділення таких параметрів диференціації навчання:

- а) обсяг і складність навчального матеріалу на уроках;
- б) методи і прийоми, що застосовує педагог;
- в) особливості спілкування й педагогічна оцінка.

У педагогіці співробітництва дуже важливим є надання учням вільного вибору у всьому, де є для цього можливість і доцільність:

- як треба виконувати той чи інший твір;
- запропонувати учням одну з кількох рівноцінних пісень на вибір;
- закріпити навчальний матеріал, організовуючи цей процес по-різному, з перевагою того виду музичної практики, який оберуть діти;
- надати учням домашнє завдання з можливістю вільного вибору, випробовування власних сил у різних видах художньо-творчої діяльності

Важливою умовою залучення дитини до занять у музичній школі є формування і розвиток мотивації, яка має базуватися на особистісно-гуманному підході до дитини. Доброзичливість, надання можливості творчого самовираження, партнерські стосунки стануть запорукою цікавості дитини до занять у класі фортепіано. Формування спеціальних навичок володіння інструментом мають поєднуватися з ігровим навчанням, методами активного інформаційного впливу тощо.

Список використаних джерел

1. Балл Г. Сучасний гуманізм і освіта. Соціально-філософські та психолого-педагогічні аспекти [Текст] / Г. Балл. Рівне, 2003. 128с.
2. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи. К. : К.І.С., 2004. С. 66–72.

Петренюк Д., аспірант,
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет
імені Володимира Винниченка
(м. Кропивницький)

МУЗИЧНИЙ КОУЧИНГ ЯК ЧИННИК ОСОБИСТІСНОГО Й ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Вища освіта у сучасних економічних, політичних та соціальних умовах має бути зорієнтована на позитивне ставлення до студента як до особистості та створення можливостей для його самореалізації. З іншого боку, готовність майбутніх фахівців-музикантів до ефективної професійної діяльності залежить від оволодіння ними у процесі навчання у ЗВО